

1 **Styrket innsats mot barnefattigdom**

2 Oslo Arbeiderparti mener det er viktig med en helhetlig innsats for å redusere barne- og
3 familiefattigdom. Barnefattigdom og økt ulikhet i samfunnet er et økende problem.
4 Barnefattigdom er mest utbredt i storbyene, der det både er flere, en høyere andel og en
5 sterkere konsentrasjon enn andre steder. I Oslo er det områder hvor 2/3 av barna vokser
6 opp under fattigdomsgrensen. Ingen skal vokse opp i fattigdom uansett hvor i landet man
7 vokser opp. Innsatsen som legges ned mot barnefattigdom lokalt, må støttes opp av
8 nasjonale tiltak.

9
10 Oslo Arbeiderparti mener det er fellesskapets ansvar å bekjempe fattigdom. Når noen lever i
11 fattigdom, er det et tegn på at fordelingspolitikken ikke er god nok, og at vi ikke lykkes med å
12 få alle i arbeid. Nøkkelen i all fattigdomsbekjempelse ligger i å få flest mulig inn i arbeid.
13 Løsningen på fattigdomsproblemet handler om er mer rettferdig fordeling, gode universelle
14 tjenester og mer målrettet innsats mot de som trenger ekstra bistand. Det er faktorer som
15 kun samfunnet i fellesskap kan sikre.

16
17 En oppvekst og et liv i fattigdom har stor innvirkning på folks helsesituasjon og levealder,
18 tillit mellom mennesker og følelsen av trygghet. Følelsen av å være en del av et stort og
19 sterkt fellesskap er avgjørende for å bygge nødvendig tillit mellom folk og mellom
20 enkeltindivider og samfunnet. Friheten er begrenset for de som står utenfor vårt fellesskap.
21 Friheten er størst når fellesskapsløsningene er på sitt beste.

22
23 Oslo Arbeiderparti har siden byrådsskiftet 2015 styrket innsatsen mot barnefattigdom
24 gjennom flere lokale tiltak. Gjennom gratis deltidsplass i aktivitetsskolen utjevner vi sosiale
25 forskjeller og øker deltakelsen. Fra høsten 2019 får alle førsteklassinger i Oslo dette tilbudet.
26 I områdene hvor deltagelsen har vært lavest tilbys gratis deltidsplass til og med fjerde klasse.
27 Idrettskretsen har fått øremerkede midler for å legge til rette for billigere og mer
28 inkluderende tilbud, så høye treningsavgifter ikke skal ekskludere barn og unge fra å delta. Vi
29 har halvert prisen for barn og unge på badene til Oslo kommune. Vi har sikret at barn kan
30 reise gratis inntil de fyller 6 år og hevet aldersgrensen for barnebillett fra 16 til 18 år. Våre
31 skoleelever får gratis inngang på våre museer.

32
33 For å styrke kampen mot barnefattigdom, mener Oslo Arbeiderparti at følgende punkter bør
34 bli en del av og forsterkes i Arbeiderpartiets oppvekstpolitikk:

35 36 **Barnetrygd og stønader**

37 Oslo Arbeiderparti er mot økning i barnetrygden og vil heller styrke mer målretta bruk av
38 penger til barnefamiliene for å bekjempe barnefattigdom.

39
40 Oslo Arbeiderparti vil legge til rette for at ungdom får inntektsgivende arbeid. En utfordring
41 er at inntekten ungdom får fra deltids- og sommerjobber regnes inn i familiens samlede
42 inntekt ved beregning av stønad fra NAV. Dette betyr at familiens utbetaling fra NAV går ned
43 hvis ungdommen får jobb. Resultatet er at foreldre ofte fraråder ungdom å ta seg jobb eller
44 at ungdommen ikke får beholde pengene de selv har tjent. Jobb i ung alder forebygger
45 ledighet senere, samt at inntekten kan gi ungdom fra lavinntektsfamilier mulighet til å delta

46 sosialt. Dagens regler bidrar til å reproducere forskjeller. Noen NAV-kontor har valgt å se
47 bort fra ungdommens inntekt, men dette bør bli nasjonal praksis.

48
49 Oslo Arbeiderparti vil:

- 50 • Beholde barnetrygden som universell ordning på 2018-nivå.
- 51 • Utrede om barnetrygden bør skattlegges.
- 52 • Prioritere billigere/gratis barnehage fremfor regjeringens økning av barnetrygden for
53 småbarn.
- 54 • Utrede om stønader til enslig mor/far bør økes.
- 55 • At inntekt fra hjemmeboende ungdom under 20 år ikke skal inkluderes ved beregning
56 av familiens samlede stønad fra NAV.

57
58 **Lekser**

59 Det har vært en diskusjon om lekser og om Arbeiderpartiet skal endre vår holdning til lekser.
60 Skal man avvikle ordningen med hjemmelekser og bare ha lekser som gjøres på skolen, eller
61 beholde dagens ordning i en forbedret variant?

62
63 Oslo Arbeiderparti ser med bekymring på at skolesystemet fortsatt bidrar til reproduksjon av
64 ulikhet¹, og ser også at mye lekser kan være en faktor som skaper økt sosial ulikhet mellom
65 elevene, avhengig av hvor mye og hva slags hjelp elevene har tilgang på hjemmefra. Vi
66 mener likevel det er viktig at elever får jobbe med stoffet de har hatt i skoletimene, for å få
67 til en bedre læringsprosess og mer effektiv læring. Derfor ønsker vi flere øremerkede midler
68 til skolene for å kunne gi mer systematisk leksehjelp til elever som skolen mener har behov
69 for det. Læring og lekser hører til i skolene, og derfor ønsker vi at skoletiden også skal
70 inkludere selvstudier eller leksearbeid i små grupper, der elevene har tilgang til pedagogisk
71 fagpersonale. Lekser behøver ikke bety, og bør ikke bety «hjemmekser», men at elevene
72 selv gis rom til å finne fram til en arbeidsform som de finner hensiktsmessig.

73
74 Oslo Arbeiderparti vil:

- 75 • Sikre at AKS/SFO tilbyr leksehjelp eller læringsstøttende aktiviteter med kvalifiserte
76 pedagoger.
- 77 • På sikt avskaffe ordningen med hjemmelekser, og erstatte denne med skolelekser,
78 der en del av en utvidet skoledag settes av til selvstudier eller læring i små grupper,
79 og der elevene i fellesskap med lærerne kan finne en arbeidsform som elevene finner
80 hensiktsmessig.

81
82 **Flere lærere i barnehage og skole**

83 Språk og kunnskap er nøkkelen for å lykkes i samfunnet. Foreldrenes inntekt og
84 utdanningsnivå påvirker barnas mulighet for å lykkes i skolen. Vi må hindre at fattigdom går i
85 arv. Barn med størst behov for hjelp må derfor få tettere oppfølging og mer ressurser. Oslo
86 Arbeiderparti sikrer dette i dag gjennom 200 ekstra lærere i 1.-4.trinn som er fordelt på de
87 skolene med flest elever med behov for god og tett oppfølging. I Oslo har vi endret
88 ressursfordelingsmodellen i grunnskolen for å gjøre den mer treffsikker. Oslo Arbeiderparti

¹ Jf. Gudmund Hernes og Knud Knudsen: *Utdanning og ulikhet*. NOU 1976:46.

ønsker å satse tidligere, og mener at vi må ha mer målrettet innsats i barnehagen mot barn med størst behov for hjelp og oppfølging.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Sikre nasjonale midler til flere pedagoger i barnehagen og flere lærere i skolen. Andre støtteordninger til barn og unge må fordeles etter sosiodemografiske kriterier, slik at barn og unge med størst behov for hjelp får ekstra ressurser.
- Sikre at alle barnehager og skoler har en pedagog med kompetanse til og ansvar for å fange og følge opp barn med særlige behov og vedtak om spesialundervisning.
- Sikre at fagsentrene har de ressursene som kreves slik at alle barn med vedtak om spesialpedagogisk hjelp i barnehager og skoler får den hjelpen de har krav på.
- Jobbe systematisk slik at alle barn har et trygt og godt skolemiljø uten mobbing.
- Bidra til barn og unges psykiske helse ved å sikre en robust skolehelsetjeneste med tilstedeværelse på alle skoler hver dag.

Områdesatsinger

Områdesatsingene i indre by, Groruddalen og Søndre Nordstrand er et av de viktigste virkemidlene vi har for å løfte områder med høy andel barnefattigdom. Satsingene har blitt betydelig styrket under vårt byråd. Oslo Arbeiderparti mener at satsingene bør videreføres og styrkes også gjennom statlige bidrag.

En sentral del av områdesatsingene er gratis kjernetid i barnehagen. Da byrådet la fram sin byrådserklæring høsten 2015, eksisterte det en statlig finansiert ordning med gratis kjernetid i barnehagen for alle 4- og 5-åringer i Groruddalsbydelene og Søndre Nordstrand. Denne ordningen valgte Høyre-FrP-regjeringen å fjerne våren 2016. De innførte i stedet en inntektsbasert ordning. Oslo Arbeiderparti mener den universelle statlige ordningen bør bli gjeninnført og utvidet. Staten bør i tillegg finansiere gratis kjernetid i aktivitetsskolen i utvalgte deler av Oslo, Drammen og Bergen.

Oslo Arbeiderparti vil:

- Gjeninnføre og utvide en statlig finansiert universell ordning med gratis kjernetid i barnehagen.
- Sikre statlig finansiering av gratis kjernetid i aktivitetsskolen i utvalgte deler av Oslo, Drammen og Bergen.

Fritid

Fattigdom begrenser muligheten for deltagelse i kultur-, idretts- og friluftslivsaktiviteter både gjennom pris på aktiviteter men også gjennom kostbart utstyr. Staten og kommunene har mange virkemidler og Oslo Arbeiderparti mener at disse må utvides og videreutvikles. Samtidig må idretten, friluftslivet og kulturfeltet selv bidra til å utvikle inkluderende tilbud for barn og unge, der egenandelene holdes så lavt som mulig. Et godt eksempel på dette er Oslo idrettskrets som er bevisst sitt samfunnsansvar, og Oslo og Omland Friluftsråds arbeid med å introdusere friluftsliv for nye målgrupper.

I 2018 utarbeidet idrettskretsen handlingsplanen Idrett for alle i Oslo, som idretten selv jobber kontinuerlig med å realisere. Et annet eksempel er Nationaltheatret som i det siste har hatt økt fokus på å nå ut til nye publikum, blant annet flere barn og unge i lavinntektsfamilier. Staten må gå i dialog med idretten og kulturfeltet for å utarbeide felles plattform for å sikre økt deltagelse blant barn og unge.

Friluftsliv utøves med hjemmel i allemannsretten og med stor grad av sosial likhet i deltagelse. Likevel er mangel på lett tilgjengelige nærfriluftsområder og manglende introduksjon og opplæring en utfordring for barn og unges deltagelse.

I idretten og friluftslivet er kostbart utstyr et hinder for deltagelse for mange familier. Mange kommuner og bydeler har etablert utlånsordninger for slikt utstyr. Dette er bra og bør utvides. Men det er også behov for ordninger som kan gi støtte til innkjøp av idretts- og friluftslivsutstyr til familier som har svak økonomi. En slik ordning kan administreres av idrettskretser, idrettslag og/eller NAV.

Ikke alle søker seg til idrett og kulturlivet, men ønsker et gratis sted å være med trygge voksenpersoner og andre ungdommer. Det er altfor få gratis lavterskel-arenaer for barn og unge som er rusfrie og som benyttes. Flere fritidsklubber hvor unge kan medvirke er derfor helt nødvendig for å sikre at alle har tilgang på fritidsaktiviteter.

Oslo Arbeiderparti vil:

- At staten går i dialog med idretten og kulturfeltet om felles plattform for økt deltagelse blant barn og unge i idrett og kultur.
- Sikre nærfriluftsområder i alle bydeler for organisert og egenorganisert fysisk aktivitet.
- Sørge for ordninger med gratis utlån av idretts- og friluftslivsutstyr.
- Ha ordninger for innkjøp av idrettsutstyr til familier med svak økonomi.
- Prioritere å støtte kultur- og idrettsbygg i områder med høy andel barnefattigdom.
- I samarbeid med friluftsansjoner, utvikle Friluftsskoler og andre ferietilbud for barn slik at alle får mulighet til morsom og rimelig opplæring i grunnleggende friluftslivsferdigheter.
- Sikre gratis inngang for elever på statlige museer.
- Se på ordninger der barn og unge kan få dekket deler av eller hele kontingenten for å delta i organisert idrett og/eller fritidsaktiviteter.

Ernæring

Fattigdom kan begrense familiens muligheter til å investere i barnas utvikling som f.eks. riktig kosthold. Barn og ungdom er avhengig av jevn tilførsel av energi og næringsstoffer for å vokse og utvikle seg optimalt. Regelmessige, fullverdige måltider bidrar til et tilstrekkelig inntak av energi og næringsstoffer, og gjør det lettere å holde seg unna småspising. Det er først og fremst foreldrenes ansvar at barn og unge har en god ernæring, men stat, kommuner og bydeler bør legge til rette for at barn og unge får i seg sunn og ernæringsrik mat i barnehager og på skoler. Oslo kommune vil i 2019 starte forsøk med skolefrokost på utvalgte skoler i byen.

178

179 Oslo Arbeiderparti vil:

180

- Ha en statlig finansiert ordning for gratis skolefrokost på alle skoler.

181

- Sørge for frukt og grønt på skoler og barnehager.

182

- Sørge for sunn, variert og ernæringsrik mat i barnehager, skoler og AKS/SFO, som følger de nasjonale kostholdsrådene.

183